

**Ο ΕΟΡΤΑΣΜΟΣ ΤΩΝ 40 ΕΤΩΝ ΑΠΟ ΤΗΣ ΙΔΡΥΣΕΩΣ
ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΚΗΣ ΚΑΙ ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ
ΣΕΡΡΩΝ – ΜΕΛΕΝΙΚΟΥ**

Τήν 20ήν Ιανουαρίου 1992 έωρτάσθη μεγαλοπρεπῶς εἰς τάς Ἀθήνας καύ εἰς τήν κατάμεστον ἐκλεκτοῦ ἀκροατηρίου αἴθουσαν τῆς Παλαιᾶς Βουλῆς, ἡ 40τή ἐπέτειος ἀπό τῆς ἐν ἔτει 1952 ίδρυσεως τῆς Ιστορικῆς καὶ Λαογραφικῆς Έταιρίας Σερρῶν – Μελενίκου.

Ἐν ἀρχῇ ώμίλησεν ὁ Πρόεδρος τῆς Έταιρείας κ. Πέτρος Πέννας, ἀναφερθείς εἰς τό ιστορικόν τῆς ίδρυσεως αὐτῆς, καθώς καὶ εἰς τὰ μέχρι τοῦδε πεπραγμένα.

Ἀκολούθως ἔλαβε χώραν βραβευσις ὑπό τῆς Έταιρίας τοῦ διακεκριμένου πολιτικοῦ καὶ ἐθνικοῦ ἀγωνιστοῦ, πρώην Βουλευτοῦ Σερρῶν καὶ Ἀντιπροέδρου τῆς Βουλῆς τῶν Ἑλλήνων κ. Ἰσαάκ N. Λαυρεντίδη, δι' ἀναγορεύσεώς του ὡς Ἐπιτίμου Προέδρου τῆς Έταιρίας καὶ προσφορᾶς εἰς αὐτὸν τιμητικῆς πλακέτας, εἰκονιζούσης τὸ ἐμβλῆμα τῆς Έταιρίας, εἰς ἀναγνώρισιν τῶν ἐξαιρέτων πρόσ την Πατρίδα καὶ τῆς Έταιρίαν ὑπηρεσιῶν του.

Ἐν συνεχείᾳ, ὁ τιμηθείς κ. Λαυρεντίδης ώμίλησε μέ θέμα: «Ἀθανάσιος Ἀργυρός, ὁ μέγας πολιτικός καὶ ἀκαταμάχητος ἀγωνιστής ἐθνικῶν ἀγώνων».

Ἀκολούθει ἡ ὁμιλία τοῦ Π. Θ. Πέννα, ἡ δποία ἀναφέρεται στό ἔργο τῆς Έταιρίας καὶ στήν προσωπικότητα τοῦ βραβευθέντος κ. Λαυρεντίδη.

Δρ ΚΩΝΣΤ. Β. ΧΙΩΛΟΣ

Κυρίες καὶ Κύροι,

Ἀναμφισβήτητα, εἶναι γεγονός ἴδιαιτέρας σημασίας ὅχι μόνον ἡ ἰδρυσις ἐνός Πνευματικοῦ καὶ Ἐπιστημονικοῦ Σωματείου, ἀλλά καὶ ἡ εὐδόκιμη πραγμάτωσις τοῦ σκοποῦ του, πού ἀποβλέπει εἰς τήν πολιτιστικήν καὶ πνευματικήν ἀνάπτυξιν τοῦ τόπου.

Ἡ Ιστορικὴ καὶ Λαογραφικὴ Έταιρία Σερρῶν Μελενίκου, ἰδρυθεῖσα τό 1952, μέ τήν εἰσοδον τοῦ νέου ἔτους συνεπλήρωσε ἥδη μίαν τεσσαρακονταετίαν, στό διάστημα τῆς ὧποίας ἔχει νά ἐπιδείξει πλουσία δραστηριότητα εἰς πολιτιστικά καὶ πνευματικά ἐπιτεύγματα εύρυτέρας ἐθνικῆς προσφορᾶς.

Ίδρυται τῆς ὑπῆρξαν Ἀκαδημαϊκοί, πανεπιστημιακοί Διδάσκαλοι, ἀνεγνωρισμένοι Ἐπιστήμονες, καταξιωμένοι ἄνθρωποι τῶν Γραμμάτων καὶ ἐπίλεκτα μέλη τῆς ἐν Ἀθήναις λαμπρᾶς Σερραϊκῆς παροικίας.

Τό ἔργον τῆς Έταιρίας μας, ἀπολύτως σύμφωνο μέ τούς ὑπό τοῦ καταστατικοῦ τῆς ταχθέντας πνευματικούς καὶ ἐθνικούς σκοπούς καὶ μέ κύριο στόχο τήν ἔρευνα καὶ προβολή τοῦ ιστορικοῦ παρελθόντος τῆς πόλεως καὶ δλης τῆς ὑπαίθρου τῶν Σερρῶν, κατηξιώθη μέ τήν ἐνθουσιώ-

δη και εύνοϊκή ύποδοχή του συντελουμένου ἔργου της ἀπό ὅλο τό φάσμα τῶν πνευματικῶν ἀνθρώπων και φορέων τῆς χώρας, τοῦ τύπου και τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν.

Οι δέκα τόμοι τοῦ περιοδικοῦ συγγράμματος «Σερραϊκά Χρονικά» και οἱ ἄλλες ἐκδόσεις τῆς Ἐταιρίας μας, μέ τάς σπουδαίας μελέτας διακεκριμένων συνεργατῶν, κοσμοῦν τάς ἑλληνικάς και ἔνας Βιβλιοθήκας και εἶναι ἀψευδής καθόρεπτης τῆς πνευματικῆς μας συνεισφορᾶς εἰς τὴν προσπάθειαν ἀνυψώσεως τοῦ πνευματικοῦ ἐπιπέδου τῆς χώρας.

Ἡ Ἰστορική και Λαογραφική Ἐταιρία Σερρῶν - Μελενίκου, δι' ἐμοῦ τοῦ Προέδρου της, εὐχαριστεῖ ὅλους ἐσᾶς πού ἀνταποκριθήκατε εἰς τὴν πρόσκλησίν της νά συνεορτάσετε μαζί μας, συμμετέχοντες εἰς τὴν σημερινήν ἐκδήλωσιν, πού σκοπόν ἔχει νά ἀπονείμῃ τὴν πρέπουσαν τιμήν εἰς τὸν ἔξοχον ἄνδρα και διακεκριμένον πολιτικόν κ. Ἰσαάκ Λαυρεντίδην, τέως βουλευτήν Σερρῶν και ἀντιπρόεδρον τῆς Βουλῆς τῶν Ἑλλήνων, διά τάς πολυτίμους και ἔξαιρέτους πρόσ τὴν Πατρίδα και τό Ἐθνος ὑπηρεσίας του και νά ἀκούσωμεν τὴν ὁμιλίαν του δι' ἔναν ἄλλον πολιτικόν κολοσσόν και ἔθνικόν ἀγωνιστήν, τὸν ἐκ Νιγρίτης Σερρῶν ἀείμνηστον Ἀθανάσιον Ἀργυρόν, μέ τὸν ὅποιον εύτυχήσαμεν ἀμφότεροι νά συνδεθῶμεν και νά συνεργασθῶμεν και ὁ ὅποιος μέχρι τοῦ θανάτου του μᾶς ἔτίμα μέ τὴν φιλία του.

Ο Ἰσαάκ Λαυρεντίδης εἶναι γνωστός ἀνά τό Πανελλήνιον ώς μία ἔξεχονσα και διακεκριμένη προσωπικότης τοῦ κοινωνικοῦ, ἐπιστημονικοῦ και πολιτικοῦ κόσμου. Ὁμως ἡ ὑπόμνησις τῶν συνθηκῶν ὑπό τάς ὅποιας ἐβίωσε και ἔδρασεν εἶναι ἀπαραίτητος, διά νά ἐκτιμηθῇ κατ' ἀξίαν ἡ ἴδιαιτερότητα τῆς ἴδικῆς του προσωπικότητος και τῆς πρόσ τό κοινωνικόν σύνολον και ὀλόκληρον τό Ἐθνος συνεισφορᾶς του.

Ο Ἰσαάκ Νικολάου Λαυρεντίδης ἐγεννήθη τό 1911 ἀπό γονεῖς καταγομένους ἀπό τὴν Ἀργυρούπολιν τοῦ Πόντου, εἰς τό Ὁρτάκιοι Κάρδς τοῦ Καυκάσου.

Οταν τό 1918, μετά τά γνωστά γεγονότα στή Ρωσία, ἡ περιοχή αὐτή περιήλθεν εἰς χεῖρας τῶν Τούρκων, διό μόλις ἐπταετής Ἰσαάκ ἡκολούθησεν μέ τούς γονεῖς του τήν μοῖραν τῶν ὁμοεθνῶν του εἰς τόν δρόμον τῆς σκληρᾶς και ἀπάνθρωπης προσφυγιᾶς.

Κατόπιν ὀδυνηρῶν περιπλανήσεων φθάνει εἰς Θεσσαλονίκην και ἀπό ἐκεῖ εἰς Ἀρκαδιούπολιν - τῆς ἑλληνικῆς τότε Ἀνατολικῆς Θράκης - δραφανός ὅμως πατρός και μητρός, οἱ ὅποιοι δέν ἄντεξαν τάς κακουχίας τῶν σκληρῶν περιπτετειῶν. Μετά τήν Μικρασιατική καταστροφή ἐγκαθίσταται ὁριστικῶς, μετ' ἄλλων μελῶν της οἰκογενείας του, ώς πρόσφυξ ἐξ ἀνταλλαγῆς εἰς Λευκῶνα Σερρῶν.

Βαθύτατα ἐπηρεασμένος ἀπό τήν οἰκογενειακή και ἔθνική περιπέτεια, δικρός Ἰσαάκ διετήρησεν ἄσβεστον εἰς τήν ψυχήν του ὅλην τήν

δόδύνην τοῦ βιαίου ἐκπατρισμοῦ, ἀλλά καὶ τὴν ἀθεράπευτον νοσταλγίαν τῆς ἀλησμόνητης Πατρίδος.

Μέ τὴν μεγάλη δύναμη θελήσεώς του ἐπεδίωξε νά ἔξελθη ἀπό τὰ λασπόνερα τοῦ Λευκῶνος. Καί ἐπέτυχεν, ἀναπτύσσοντας τάς ψυχικάς καὶ πνευματικάς του δυνατότητας, νά ἐπιδείξῃ μέ ἀξιοθαύμαστον δραστηριότητα μίαν καρποφόρον ἀνοδικήν πορείαν καὶ νά καταξιωθῇ ὡς μία τόσο σημαντική προσωπικότητα διά τὴν κοινωνικήν, πολιτιστικήν καὶ ἐθνικήν προσφοράν του.

Ἄντιμετωπίζοντας μέ ἀποφασιστικότητα ὅλες τίς ἀντίξοες συνθῆκες, διῆγυνε ὡς νεαρός μαθητής καθημερινῶς ἀπόστασιν πέντε χιλιομέτρων διά νά φθάσῃ εἰς τό Γυμνάσιον τῆς πόλεως τῶν Σερρῶν, ἀπό τό ὅποιον ἀπεφοίτησε τό 1929. Παράλληλα, ἀρχισαν νά ἐκδηλώνωνται καὶ οἱ ἄλλες κοινωνικές δραστηριότητές του, ὅπως ἡ Ἰδρυση προσκοπικῆς ὁμάδας καὶ ἡ ἀρχηγία τῆς.

Μέ τὴν φροντίδα καὶ τὴν βοήθεια προσφιλοῦς καὶ στοργικοῦ ἀδελφοῦ, ἥλθεν εἰς τάς Ἀθήνας καὶ ἐνεγράφη τό 1932 εἰς τὴν Νομικήν Σχολήν τοῦ Πανεπιστημίου.

Ἐσπούδασεν ἐργαζόμενος καὶ παρά τάς οἰκονομικάς δυσκολίας, τάς ὅποιας ἀντιμετώπιζεν ἀκόμη καὶ διά τὴν ἀγοράν τῶν ἀναγκαίων συγγραμμάτων, μέ τὴν ἀδάμαστον θέλησίν του ἔλαβε τό πτυχίον τῆς Νομικῆς χωρίς καμμίαν καθυστέρησιν.

Ἄπο τά πρῶτα ἔτη τῆς φοιτητικῆς του ζωῆς ἀνεδείχθησαν αἱ ἀγωνιστικαὶ του ἰδιότητες. Ἡ ἀνάμειξίς του εἰς τά τοῦ Συλλόγου τῶν ἐκ Ρωσίας Ἐλλήνων καὶ αἱ ἀναπτυχθεῖσαι δραστηριότητες εἰς τὴν ἐπίλυσιν τῶν προβλημάτων των, συντόμως τόν ἀνέδειξαν εἰς τόν κατ' ἔξοχήν πνευματικόν των ἥγετην. Ἔκτοτε, μέ ὑψηλόν συναίσθημα εὐθύνης, ἐκδηλώνεται ὁ βαθύς ἔθνικός του προβληματισμός καὶ δλοψύχως παρακολουθεῖ τὴν πολιτιστικήν πορείαν ἀλλά καὶ τά προβλήματα ἐπιβιώσεως καὶ ἀποκαταστάσεως ὅχι μόνον τῶν συμπατριωτῶν του Ποντίων, ἀλλά δλοκλήρου τοῦ προσφυγικοῦ ἀόσμου. Ἄλλα περί αὐτῶν, κατωτέρω.

Τό 1936, πτυχιοῦχος πλέον τῆς Νομικῆς Σχολῆς, ὁ Ἰσαάκ Λαυρεντίδης, ἀγνωστος ἔως τότε εἰς ἐμέ, προσλαμβάνεται κατά σύστασιν κοινοῦ φίλου εἰς τό ἐν τῇ δόφῳ Πανεπιστημίου 18 τότε δικηγορικόν μου γραφεῖον, ὡς ἀσκούμενος δικηγόρος.

Σεμνός τίν ἐμφάνισιν, γλυκύτατος συνομιλητής, μέ τὴν εὐγένειαν καὶ τό ἥθος του, τὴν ἐπιμέλειαν εἰς τὴν ἐπιστήμην καὶ τὴν ἀφοσίωσίν του εἰς τά καθήκοντα κατά τὴν ἀσκησιν τοῦ λειτουργήματός του, κατέκτησε ἀμέσως τίν ἐμπιστοσύνην συνεργατῶν καὶ πελατῶν, προσόντα τά ὅποια προοιωνίζονταν λαμπράν σταδιοδρομίαν.

Δι' ἐμέ ἥτο εὔνοια τύχης. Διά τούς δύο μας δέ εὐλογημένη συγκυρία, σταθμός εἰς τὴν περαιτέρω μας ἐπιστημονικήν καὶ πολιτικήν ἔξελιξιν,

διότι διεπιστώσαμεν ότι και οί δύο ἐκινούμεθα εἰς τό αὐτό πνευματικό και ἰδεολογικό πεδίο.

Εἰς τό δικηγορικόν μου γραφεῖον τῆς ὁδοῦ Πανεπιστημίου 18, ἐπί μίαν διετίαν ἐσφυρηλατήσαμεν τήν ἀδιατάρακτον μέχρι σήμερον φιλίαν μας και τό 1938 ὁ Ἰσαάκ Λαυρεντίδης διορίζεται Δικηγόρος παρά τῷ Πρωτοδικείῳ Σερρῶν, ὅπου ἐγκαθιστᾶ τό γραφεῖον του, τό ὅποιον μεταβάλλεται συντόμως εἰς προσκύνημα τῶν συμπατριωτῶν του και ὁρμητήριον τῶν ἐν γένει δραστηριοτήτων του.

Εἶναι ἐνδεικτική τοῦ ἐντίμου και ἀκεραίου χαρακτῆρος τοῦ Ἰσαάκ Λαυρεντίδη ἡ πρώτη ἐπιστολή τήν ὅποιαν μοῦ ἀπηύθυνε, εὐθύς ὡς ἐγκατεστάθη εἰς τό γραφεῖον του τῶν Σερρῶν.

Ξέρω ότι προσκρούω εἰς τήν μετριοφροσύνην του, ὅμως εἶναι ἀδύνατον νά τό ἀποσιωπήσω.

Εἰς αὐτήν, ἐκτός ἀπό τήν ἔκφρασιν αἰσθημάτων εὐχαριστιῶν και εὐγνώμονος ἀναμνήσεως τῆς συνεργασίας μας, μοῦ ἔξεδήλωσε τά μελλοντικά του ὄνειρα, και «τύχῃ ἀγαθῇ», ὅσα μοῦ ἔγραφε εἰς τήν ἐπιστολήν του ἐκείνην, δέν ἔμειναν γράμμα κενόν. Μετουσιώθησαν εἰς πράξεις ἀπεριορίστου προσφορᾶς, θυσιῶν και ἀνθρωπιᾶς πρός τούς συνανθρώπους του, πρό παντός πρός τούς δεινοπαθοῦντας Ποντίους και τούς πάσης προελεύσεως πρόσφυγας, οἱ ὅποιοι εὐγνωμόνως τόν ἀναγνωρίζουν ὡς πατέρα, εὐεργέτην, προστάτην και ἀρχηγόν και δικαίως διά τῆς ψήφου των τόν ἀποστέλλουν ὡς ἀντιπρόσωπόν των εἰς τήν Βουλήν συνεχῶς ἀπό τό 1946.

Τήν ἀλληλογραφίαν μας και τήν ἐπαφήν μας διέκοψεν ὁ Ἑλληνοϊταλικός πόλεμος τοῦ 1940. Παρά ταῦτα, ἡ τύχῃ μᾶς ἐπεφύλαξε μίαν ἀξέχαστη κορυφαία στιγμή τῆς ζωῆς μας. Ἐκεῖ ἐπάνω εἰς τά κακοτράχαλα ἀλλά ἄγια βουνά τῆς Βορείου Ἡπείρου, ἐκείνος ὑπολοχαγός τοῦ Πεζικοῦ, Διοικητής τοῦ 9ου λόχου, ὥδευεν ἐπικεφαλῆς πρός τό πολυθρύλητον ὑψωμα 731 τοῦ Κεντρικοῦ Τομέως, τό ὅποιον κατά τήν περιλάλητον και ἀπέλπιδα ἐαρινήν ἐπίθεσιν τοῦ Μουσολίνι τῆς 9 Μαρτίου 1941 ὑπῆρξεν στόχος τῶν ἀντιμαχομένων Ἰταλῶν και Ἑλλήνων. Ἐγώ, ἀσημιος ἔφεδρος δεκανεύς τῆς πάλαι ποτέ ἐνδόξου στρατιᾶς τοῦ Μικρασιατικοῦ Ἀγῶνος και τοῦ μετώπου τοῦ Ἐβρου, ἔσπευδα, μετά τήν ἐκ τοῦ Νοσοκομείου τῶν Σερρῶν (ὅπου ἐθεραπευόμουν διά γαστρορραγίαν) ἔξιδόν μου, μέ φύλλον πορείας νά ἐνταχθῶ εἰς τήν ἐπί τοῦ ὅρους Τομόρι μοῖραν Πυροβολικοῦ τῆς 10ης Μεραρχίας.

Ἡ συνάντησίς μας ἔγινε εἰς τό μέσον τῆς πλατείας τῆς ἐλληνικοτάτης πολίχνης Λεσοκοβίκη, καθ' ἣν στιγμήν ἐκείνος ὠδήγηε τόν Λόχον του ἐσπευσμένως εἰς τό πεδίον τῶν μαχῶν, ἐγώ δέ ἀνέμενον περαιτέρω προώθησίν μου εἰς τό μέτωπον. Ἡναγκαλίσθημεν συγκινημένοι διά τήν εὐχάριστον ἔκπληξιν πού μᾶς ἐπεφύλαξεν ἡ μοῖρα και ἀφοῦ ἐπί ὀλίγα

λεπτά άνταλλάξαμεν μερικάς λέξεις, έχωρίσθημεν διά νά έκτελέσωμεν τό καθήκον μας, εύχόμενοι καλήν τύχην, Νίκην εἰς τά έλληνικά ὅπλα καί καλήν ἀντάμωσιν εἰς Ἀθήνας.

Τήν πολεμικήν δρᾶσιν καί τό ψυχικόν σθένος, πού κατά τάς σκληράς μάχας καταλήψεως καί ἀνακαταλήψεως ἐκείνου τοῦ ὑψώματος ἐπέδειξεν ὁ ὑπολοχαγός Λαυρεντίδης — ὁ ὅποιος καίτοι σοβαρώς τραυματίσθεις ἡροήθη τήν μεταφοράν του εἰς Νοσοκομεῖον — δικαίως ἔξυμνει ὁ Ζαφείριος Παπαμιχαλόπουλος, εἰς τό σύγγραμμά του «17 ήμέρες τοῦ Μαρτίου τοῦ '41» (Σελίδες τοῦ Ἑλληνοϊταλικοῦ Πολέμου, Τρίτη ἔκδοσις, συμπληρωμένη - Ἀθήνα 1967).

Ἡ Πατρίς εὐγνωμονοῦσα τόν ἐτίμησε μέ τό Χρυσοῦν Ἀριστεῖον Ἀνδρείας καί τόν προιήγαγεν εἰς τόν βαθμόν τοῦ ταγματάρχου, δηλαδή εἰς τόν ἀνώτατον βαθμόν πού ἀπονέμεται εἰς ἐφέδρους ἀξιωματικούς.

Μετά τήν κατάρρευσιν τοῦ Μετώπου καί τήν κατάληψιν τῆς Ἀνατολικῆς Μακεδονίας ἀπό τούς Γερμανοβουλγάρους, ἡ ἐπιστροφή του εἰς Σέρρας κατέστη ἀνέφικτος καί τόν Μάιον τοῦ 1941 ἐγκαθίσταται εἰς Ἀθήνας.

Κατά τήν περίοδον τῆς κατοχῆς, διά λόγους ἐπιβιώσεως, ἀναγκάζεται νά διορισθῇ ἀνώτερος ὑπάλληλος τοῦ Υπουργείου Ἐφοδιασμοῦ καί εἰς τήν θέσιν αὐτήν παραμένει ἀπό τόν Νοέμβριον τοῦ 1941 ἕως τόν Μάρτιον τοῦ 1946. Παράλληλα ἔταξε καί πάλι τόν ἑαυτόν του εἰς τήν ὑπηρεσίαν τοῦ κοινωνικοῦ συνόλου καί ἀπό τό 1941 μέχρι το 1944 διετέλεσε Γενικός Γραμματέας τῶν ἐκ Μακεδονίας καί Θράκης Προσφύγων, γεγονός τό ὅποιον τόν ἔφερε ἐγγύτερον πρός τά προβλήματα τῶν πασχόντων.

Ἄγαπητός εἰς δλους διά τήν προσήνειάν του, τήν σεμνότητά του, τό ἥθος του, τήν σωφροσύνην του καί κοινῆς ἀποδοχῆς τῶν συμπατριωτῶν καί συμπολιτῶν του, ἀπό τό 1946 συνεχῶς ἐκλέγεται βουλευτής Σερρῶν μέ τό Λαϊκόν Κόμμα, τήν EPE καί τήν Νέα Δημοκρατία, προσηλωμένος εἰς τά έλληνοχριστιανικά ἰδεώδη, τά ὅποια ἔξυπηρέτησε καί ἔξυπηρετεῖ μέ ἀπόλυτον συνέπειαν.

Ως βουλευτής ἔθεσε τόν ἑαυτόν του εἰς τήν ἔξυπηρέτησιν τῶν συμφερόντων τῶν λαϊκῶν καί ἀσθενεστέρων τάξεων καί ἔδωσεν ἴδιαιτέραν προσοχήν εἰς τήν τάξιν τῶν ἀγροτῶν καί ἵδιως τῶν καπνοπαραγωγῶν, τῶν ὅποιων τό εἰσόδημα πολλαπλῶς ἐβελτιώθη μέ τήν ἀναδιάρθρωσιν, κατόπιν ἐπιτυχῶν παρεμβάσεων καί ὑποδείξεών του διά τάς παραδοσιακάς καπνοκαλλιεργείας.

Ίδιαιτέραν στοργήν ἐπέδειξε καί διά τά πολιτιστικά καί πνευματικά σωματεῖα, ὅχι μόνον τοῦ νομοῦ Σερρῶν, ἀλλά καί δλοκλήρου τῆς Ἑλλάδος, πολλῶν τῶν ὅποιων ὑπῆρξεν πρόεδρος ἡ ἐπίτιμος πρόεδρος.

Χρειάζονται πολλές σελίδες διά τήν ἀπαρίθμησιν τῶν καθέκαστα

δραστηριοτήτων, τάς όποίας ἀνέπτυξεν ὁ Ἰσαάκ Λαυρεντίδης κατά το διάστημα τῆς μακρᾶς κοινοβουλευτικῆς θητείας του καὶ ἐν γένει κοινωνικῆς του δραστηριότητος.

Ἡ ἀποχώρησίς του ἀπό τὸ Κοινοβούλιο μέ το ἀξίωμα τοῦ Ἀντιπροέδρου τῆς Βουλῆς δέν τὸν παρώπλισε. Τουναντίον, τὸν ὥπλισε μέ νέας δυνατότητας ἀπό τῆς σκοπιᾶς ὅπου ἐτάχθη εἰς τὴν κομματικήν ιεραρχίαν, ὡς Σύμβουλος μέ τὴν πολύτιμον πεῖραν του ἐπί ἔθνικῶν θεμάτων. Εἶναι ἡ καταξίωσις ἐνός ἀληθινοῦ Ἐθνικοῦ Ἀγωνιστοῦ. Εὐφραδής χειριστής τοῦ προφορικοῦ λόγου, ὁ Ἰσαάκ Λαυρεντίδης ἀνεδείχθη καὶ γλαφυρότατος ἴστορικός συγγραφεύς. Ἀνήκει εἰς τὴν χορείαν τῶν ἐκλεκτῶν πνευματικῶν ἀνθρώπων, οἱ ὄποιοι συνεισφέρουν εἰς τὴν διατήρησιν τῆς μνήμης τῶν γεγονότων πού συνθέτουν τὸ ἔγκλημα τοῦ ξεριζωμοῦ ὀλοκλήρου τοῦ Ποντιακοῦ καὶ τοῦ Μικρασιατικοῦ Ἐλληνισμοῦ.

Ἐκτός ἀπό τὰ ἐμπεριστατωμένα ἀρθρα του, τὰ κατεσπαρμένα εἰς τὰ ἔξαιρετα περιοδικά «Ἀρχεῖον τοῦ Πόντου» καὶ «Ποντιακή Στοά», εἰδικά μελέται του είναι:

- 1) Ἡ ἐν Ἑλλάδι ἐγκατάστασις τῶν ἐκ Πόντου Ἑλλήνων (Αθῆναι 1968).
- 2) Τά πεπρωμένα τῆς Φυλῆς. Νέα Ἰστορική ἀφετηρία (Αθῆνα, 1971).
- 3) Ἡ μετοικεσία Ἑλλήνων Ποντίων τοῦ Καυκάσου ἐν Ἑλλάδι (Αθῆναι 1972).
- 4) Ὁ Ἐλληνισμός τοῦ Πόντου, καὶ
- 5) Πρόσφυγες ἐξ ἀνταλλαγῆς καὶ ἀνταλλάξιμος περιουσία (Αθῆναι 1975).

Εἰς τάς μελέτας του τό μέγα προσφυγικό ἔζήτημα ἀντιμετωπίζεται ὑπό τάς διαφόρους ὄψεις καὶ τά εἰδικότερα προβλήματά του μέ ἀπόλυτον γνῶσιν τῶν στοιχείων, τά ὄποια συνθέτουν μίαν εἰλικρινή καὶ ἀντικειμενικήν ἐνημέρωσιν τοῦ ἀναγνώστου καὶ συγχρόνως ἐκφράζουν τὴν ἀγωνίαν τοῦ συγγραφέα.

Εἰς τάς ἐκδηλώσεις καὶ ἐνεργείας τοῦ δημοσίου του βίου ὁ Ἰσαάκ Λαυρεντίδης, καίτοι ἀνήκει εἰς μίαν συγκεκριμένην πολιτικήν παράταξιν, ὑπῆρξεν ὑπεροκομματικός. Κατόρθωσε νά ὑπερχεράσῃ τό φράγμα τῆς τοπικῆς μικροπολιτικῆς καὶ νά ἀγκαλιάσῃ τό ὄραμα τῶν πεπρωμένων τοῦ Ἐθνους.

Φίλτατε Ἰσαάκ Λαυρεντίδη,

Πολύ ἀπέχει ἀπό τό νά νομίζω ὅτι μέ ὅσα ἀνέφερα, ἔδωσα πλήρη καὶ ἱκανοποιητική τήν εἰκόνα τῆς προσωπικότητός σου.

Ἄποψε σέ ὑποδεχόμεθα εἰς τὴν ἴστορικήν αὐτήν αἴθουσαν κατάφορτον τιμητικῶν ἀξιωμάτων, πολλαπλῶν διακρίσεων, ἐπαίνων καὶ βρα-

βείων διαφόρων φορέων, μέ επιστέγασμα τήν πρόσφατον βράβευσίν σου ἀπό τήν Ἀκαδημία Ἀθηνῶν, κατά τήν συνεδρίασιν αύτῆς τῆς 31ης Δεκεμβρίου του ἀπελθόντος ἔτους.

Προτοῦ ὅμως σοῦ παραχωρήσω τό βῆμα, ἐπίτρεψέ μου νά προσθέσω καὶ τόν ἴδιον μας θαυμασμόν καὶ ἐκτίμησιν πρός τό ἐθνωφελές ἔργον σου καὶ τήν διακεκριμένην προσωπικότητά σου.

Ἡ Ἰστορικὴ καὶ Λαογραφικὴ Ἐταιρία Σερρῶν - Μελενίκου, μέ ὅμο-
φωνον ἀπόφασίν της, σέ ἀνακηρύσσει Ἐπίτιμον Πρόεδρόν της, διά τήν
ποικίλην πρός αὐτήν συμπαράστασιν καὶ σοῦ προσφέρει δι' ἐμοῦ, δι' ὅσα
ὑπέρ τῆς Πατρίδας καὶ τοῦ Ἐθνους δέν ἔπαυσες νά πράττης, τιμητικήν
πλακέτα μέ τό ἔμβλημα τῆς Ἐταιρίας μας, πού ύποδηλώνει τήν ταυτότητα
καὶ τήν γονιμότητα τῆς εὐλογημένης Σερραϊκῆς γῆς μέ τόν Δέοντα τῆς
Ἀμφιπόλεως καὶ τό θεῖο Ποτάμι, τόν Στρυμόνα.

Σοῦ εὐχόμεθα δέ ἀπό βάθους καρδίας μακροημέρευσιν μέ πλήρη¹
ὑγεία καὶ, ὅπως πάντα, γόνιμον ἐθνωφελῆ δραστηριότητα.

Π. Θ. ΠΕΝΝΑΣ

Στιγμιότυπο ἀπό τήν τελετή. Ὁ τιμηθείς μέ Μέλη τοῦ Δ.Σ. τῆς Ἐταιρίας (Π. Πέννας, Κ. Χιώλος, Νοελή Δορφάνη, Ν. Τζελέπης).